

הרי שמצינו יד דטומאת אוכלין להכניס את הטומאה בנגיעתה בשרץ, שהרי הפסוק מדבר לענין קבלת הטומאה,

וכן מצינו יד דטומאת נבלה להוציא את הטומאה מהנבלה לטמאות אחרים, [שהרי הנבלה אין בה דין יד לענין לקבל טומאה, כי היא טמאה בעצמה, ומכאן שדין יד הנאמר בה מתייחס לגבי לטמאות אחרים].

שומר — להכניס ולהוציא — לא צריך קרא משום דבקל וחומר מ"יד" אתי.

ומה יד, שאינה מגינה על האוכל, הרי היא מכנסת ומוציאה טומאה.

שומר, המגין על האכל, לא כל שכן שמכניס ומוציא את הטומאה! ?

אם כן, **שומר דכתב רחמנא**, דמרבין ליה לעיל מ"כל זרע זרוע" — כדרך שבני אדם מוציאים לזריעה — **למה לי?**

שמע מינה, דאתי לצרף. שהשומר מצטרף להשלים את שיעור האוכל לענין טומאה. אך היד אינה מצטרפת אלא מכניסה ומוציאה את הטומאה בלבד, וזהו המקור לדין של המשנה במסכת עוקצין.

והוינן בה: **ואימא:**

יד מועיל רק להכניס את הטומאה דוקא, ולא להוציא. שהרי קרא דידות דטומאת אוכלין

אחרים כאשר הבשר טמא, לפי שהעור מוציא את הטומאה מן הבשר הטמא, לטמאות אוכל אחר שהשומר נוגע בו.

וגם מצטרף השומר לאוכל, להשלים את השיעור כביצה לענין טומאת אוכלין.

וכל דבר שהוא לא יד ולא שומר, וכגון דבר שאינו ראוי לאחוז באמצעותו את האוכל, ואינו מועיל לשמירת האוכל — לא טמא האוכל מחמתו, ולא מטמא אחרים כאשר האוכל טמא, וכל שכן שאינו מצטרף לאוכל לשיעור כביצה.

והוינן בה: **"ידות" שמכניסים ומוציאים את הטומאה — היכא כתיבי?**

ומשינין: יד לקבלת טומאה בטומאת אוכלים ילפינן מהא דכתיב, **"וכי יותן מים על זרע, ונפל מנבלתם** [של השרצים הטמאים] עליו — **טמא הוא לכם**". ודרשינן: **"לכם" — לכל שבצרכיכם.**

והיינו, שלא רק האוכל עצמו מקבל טומאה מהשרץ, אלא כל מה שיש לכם צורך באוכל הזה, הכל נטמא. **לרבות את הידות**, שהם צורך האוכל, שגם הם מכניסים את הטומאה.

וכתיב בטומאת נבלה: "וכי ימות מן הבחמה אשר הוא לכם לאכלה, הנוגע בנבלתה — יטמא". וגם בזה דרשינן: **"לכם" לכל שבצרכיכם. לרבות את הידות**, שהם מוציאים את הטומאה מהנבלה.

רש"י קאי על נבלה, שבזה צריך כזית, ובזה אין השומר מצטרף, אך צריך ביאור מדוע רש"י ביאר את הדין בנבלה, הרי המשנה כאן מדברת

לטומאת אוכלים הוא כביצה? ועוד, שהרי השומר מצטרף לכביצה, ואם כן אין צריך שיהיה כזית בבשר? והמהרש"א כתב, שדברי